

jaargang 36
maart 2015
nummer 1

STATENKOERIER

De Statenkoerier is een uitgave van het Wijkoverleg Statenkwartier

Pagina 8-9

100 Jaar Statenkwartier

Boek *Struinen door het Statenkwartier*

Pagina 12-13

Kennis maken met

Fei Yu Liang

Pagina 22-23

Interview met

Wethouder Tom de Bruijn

STATENKWARTIER

9 ontdekkingstochten

Het Vrijwilligerspunt Scheveningen is hét centrale punt binnen stadsdeel Scheveningen voor het werven, bemiddelen, promoten, stimuleren en ondersteunen van vrijwilligers(werk).
Ook u bent van harte welkom bij het Vrijwilligerspunt Scheveningen! Een greep uit de vacatures:

wereldwinkel

Voorzitter

Bent u een voorzitter pure sang en denkt u graag mee over en geeft u vorm aan het Fairetrade beleid en de ontwikkelingen van de Wereldwinkel? In déze voorzittersfunctie leidt u ca. 10 bestuurs- en medewerkersvergaderingen per jaar en onderhoudt u contacten met andere Wereldwinkels en de winkelleiding in Scheveningen. Ook bij diverse andere organisaties wordt een vakbekwame voorzitter gezocht! Voor meer informatie, belt u het Vrijwilligerspunt Scheveningen!

Chauffeur Particuliere Vervoersdienst

Voor senioren die om gezondheidsredenen geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer is er de Particuliere Vervoersdienst. De vrijwillige chauffeurs werken minimaal een dagdeel per week en vervoeren Scheveningse senioren, met hun eigen auto door Scheveningen en verder weg! De brandstof wordt uiteraard vergoed. U bent zeer welkom in dit hechte team!

Zwemcoach in de Blinkerd

Voor de Stichting SGK Sportbelang zoekt het Vrijwilligerspunt Scheveningen een enthousiaste, geduldige vrijwilliger die het leuk vindt om samen met mensen met een verstandelijke beperking te zwemmen of hen instructies te geven langs de rand van het zwembad. Er is tijdens de zwemles, naast een vakleerkracht, ook een aantal ervaren vrijwilligers aanwezig, door wie u wordt ingewerkt.

Assistent Scheidsrechter

Voor de selectie van SVC'08, het 2e en het 3e elftal, is het Vrijwilligerspunt Scheveningen op zoek naar Assistent Scheidsrechters, voorheen Grensrechters genoemd, of mensen die hiervoor willen worden opgeleid. SVC'08 heeft een sterk familie karakter, waarbij het prestatieve maar ook het recreatieve voetbal hoog in het vaandel staat.

Medewerker Servicepunt in het Kalhuis

Bij het Servicepunt kunnen bewoners van stadsdeel Scheveningen terecht voor al hun vragen over werk, inkomen, zorg, participatie en welzijn en voor praktische hulp bij (digitale) gemeentelijke aanvragen voor voorzieningen. Het Vrijwilligerspunt Scheveningen zoekt een vrijwilliger met HBO-werk-/denkniveau, die de bezoekers gastvrij ontvangt, informeert en adviseert.

Vrijwilligerspunt Scheveningen

Advies & Ondersteuning | Bemiddeling | Promotie

Het vrijwilligerspunt is gevestigd in
Het Kalhuis
Badhuisstraat 177, 2584 HH Den Haag
070 - 306 99 00
vrijwilligerspunt@welzijnscheveningen.nl
www.welzijnscheveningen.nl

Wat te doen?

Allereerst, ik kan er niet omheen, een heel korte terugblik op de opening van het feestjaar 2015. De ontvangst in het Gemeentemuseum was fantastisch en hopelijk de perfecte opmaat voor de andere festiviteiten dit jaar.

Dan over tot de orde van de dag. Ik vind het erg pijnlijk dat er nog steeds geen definitieve duidelijkheid is over het wel of niet verlenen van een vergunning aan Paagman/AH. Half juni 2014 is deze vergunning aangevraagd. Normaal gesproken staan er maximaal 26 weken voor het bekendmaken van een beslissing door het college van B&W. Op dit moment, 23 februari 2015, is er officieel nog steeds niets besloten. Dat gaat wat mij betreft richting onbehoorlijk bestuur. Zowel de vergunning aanvragen als de bewoners van het Statenkwartier hebben er recht op dat er op korte termijn een besluit komt. Ik roep het college van B&W dan ook op snel een beslissing te nemen en deze te publiceren.

Iets anders op de Willem de Zwijgerlaan, is de aanleg van een rotonde op de kruising met de Frederik Hendriklaan. Het ontwerp is klaar en de bewoners in de directe omgeving hebben een uitnodiging gekregen voor een informatieavond. Als u dit leest is deze avond al geweest. Ik hoop dat velen van u gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid kennis te nemen van het ontwerp en indien nodig kritische kanttekeningen hebben geplaatst. De uitvoering laat nog even op zich wachten en wordt voorzien in de loop van 2016.

Koen Baart
Voorzitter Wijkoverleg Statenkwartier

Stichting Vrienden van het Statenkwartier

Het Wijkoverleg Statenkwartier draait op vrijwilligers, die via commissies, werkgroepen, het eigen bestuur of anderszins, veel tijd steken in het behoud van het historische karakter en de leefbaarheid van onze wijk. Het voor de activiteiten benodigde geld komt deels van de gemeente. Voor het overige is het wijkbestuur afhankelijk van donateurs. Als wijkbewoner waardeert u de voorzieningen in het Statenkwartier, het leefklimaat en de plezierige woon- en werksfeer. Het karakter van onze wijk is uniek. Daarom is het meer dan de moeite waard om dat zo te houden. Wilt u ook speelruimte voor uw kinderen, een prettige woonomgeving en up-to-date informatie over de wijk en haar activiteiten via nieuwsbrief en website? Steun de Stichting Vrienden van Het Statenkwartier in Den Haag en maak een donatie over naar gironummer NL85 INGB0000175903. Dat is het gironummer van de stichting. Met uw steun kunnen wij ons blijven inzetten voor uw belangen.

Als u nu of in 2015 25 euro of meer overmaakt en uw naam en adresgegevens doorgeeft, ontvang u tevens het wandelboek!

Colofon

De Statenkoerier is een uitgave van het Wijkoverleg Statenkwartier,
wijkoverleg@statenkwartier.net
www.statenkwartier.net
Jaargang 36, uitgave 2015 - 01

De Statenkoerier verschijnt 4x per jaar en wordt gratis huis-aan-huis bezorgd. Oplage: 5500
Verschijningsdatum volgend nummer begin juni 2015

De Statenkoerier wordt ook bezorgd bij adressen met nee-nee stickers (besluit wijkvergadering). Als u geen prijs stelt op de Statenkoerier, kunt u dit melden via info@statenkwartier.net.

Redactie Statenkoerier

Jacintha van Beveren (eindredactie)
Jan Bron Dik
Karen Coster
Vladimir Ignjatovic
Jan Spoelstra
Tamara de Tourton Bruyns
Joyce Weber
Abe van der Werff
Marion Petit (contactpersoon bestuur)

Vrienden van het Statenkwartier

Gironummer 17590 t.n.v. de Stichting Vrienden van het Statenkwartier, Den Haag

Vragen, opmerkingen?

Mail naar statenkoerier@statenkwartier.net

Druk: PrintStudio Statenkwartier BV
Verspreiding: Welzijn Scheveningen
Vormgeving: Claudia Claas, À la Leen
Fotografie: Jacintha van Beveren, tenzij anders vermeld

Advertenties

Voor tarieven en afmetingen kunt u contact opnemen met Mirjam Kroemer, kroemer@kpnmail.nl. Bij een jaarcontract betaalt u éénmalig 4 advertenties en krijgt u 20% korting op de totaalprijs. Een jaarcontract loopt van 1 januari tot en met 31 december. Advertentie-tarieven zijn excl. pre-presswerkzaamheden.

Advertenties voor het volgende nummer inleveren uiterlijk 15 mei 2015 bij Mirjam Kroemer, kroemer@kpnmail.nl.

© Auteursrecht Wijkoverleg Statenkwartier

In dit nummer

Receptie 100 jaar Statenkwartier	4
Boek 100 jaar Statenkwartier	8
Atlantikwall	10
Kennismaken met Fei Yu Liang	12
Programma 100 jaar Statenkwartier	15
International corner	19
Jeugdpagina	20
In gesprek met Tom de Bruijn	22
Sensatie in het Statenkwartier	25
In gesprek met Benno Tempel	26
Toneelgroep De Appel	31
In gesprek met Tom Egyedi	32
Wijkinformatie	34

Foto cover:

foto cover: Hoek Van Boetzelaerlaan – Frankenslag met links op de foto een locomotief van het 'Duinspoortje', prentbriefkaart 1922, uitgave Weenink & Snel, collectie Haags Gemeentearchief.

1915 - 2015, viering 100-jarig bestaan van het Statenkwartier

Tekst: Tamara de Tourton Bruyns Foto's: Jacintha van Beveren

“Weet u waar de binnentuin van het Gemeentemuseum is?” “Ja hoor, daar waar de fietsen 3-rijen dik zijn gestald, is de ingang”. Op zaterdag 17 januari was de opening van het jubileumjaar 1915-2015 in de prachtige binnentuin van het Gemeentemuseum. Een druk bezochte receptie. Bonbonatelier Westerbeek in de Van Slingelandtstraat 121 had 300 bonbons gemaakt voorzien van het logo van het 100-jarig bestaan van het Statenkwartier. Er kwamen echter ruim 1,5 maal zo veel bezoekers naar de receptie: bijna 500!

‘3-rijen dik gestalde fietsen’

Haagse Herrie

Het koor Haagse Herrie van het Couvéehuis bracht een flashmob. Een uitvoering van het nummer *Raise your glass* van Pink

ZADENKAARTJE....

laat eko-bloemen bloeien in 2015!

Leg het kaartje in pot of tuin – dek het af met aarde – houdt het vochtig.
Zet op een zichtbare plaats en maak het Statenkwartier nog kleurrijker.

Suggesties voor meer groen in de wijk?
wijkoverleg@statenkwartier.net

Een kleurig Statenkwartier!

Iedere bezoeker aan de receptie kreeg een zadenkaartje uitgereikt met de opdracht dit kaartje in de aarde te stoppen, zodat het in het voorjaar in alle tuinen, balkons en bloempotten tot bloei komt en het Statenkwartier er weer bloemig en kleurig uitziet.

Een mooie herinnering aan het komende memorabele jaar.

Wandelboek

Velen schreven zich al in voor het wandelboek 'Struinen in het Statenkwartier'. De presentatie van het boekje is op 29 maart om 13.00 uur in het Museon. U kunt dan ook het boekje direct aanschaffen en gaan wandelen door de wijk.

Het volledige uitgebreide programma voor 2015 is als uitneembare agenda opgenomen op de pagina's 15-18.

Wijkborrel in de Sien Tekst: Theun de Graaf

Vind je ook dat het wijkbestuur zulke leuke dingen organiseert? Ze doen zoveel meer dan bezwaarschriften indienen! Daar denken we meestal aan bij een wijkvereniging en dat is natuurlijk ook heel belangrijk, maar dit bestuur zorgt ook voor veel gezelligheid!

Zo was er vorig jaar een borrel in Café De Sien naar aanleiding van de NSS-top, aangeboden door het wijkbestuur. Wij (Henk, Geertje, Jos en Theun) vonden dat zo'n goed idee dat we besloten dat maandelijks te herhalen met mensen uit de

wijk die dat leuk vinden. Uiteraard ook in De Sien, want dat is een heel gezellig café. We doen dit inmiddels al sinds april 2014 en het is bijzonder om steeds andere mensen tegen te komen. Met een (door jezelf betaald) drankje in de hand hebben we het over allerlei dingen en natuurlijk vooral over zaken die in de wijk spelen. Zo hoor je nog eens wat. Zin op langs te komen? Iedere laatste dinsdag van de maand vanaf 17.30 uur tot ongeveer 19.00 uur in café De Sien, hoek Antonie Duyckstraat/ Antonie Heinsiusstraat.

Zet in de agenda: 31 maart, 28 april, 26 mei, 30 juni 17.30 wijkborrel bij De Sien.

juwelier
Christianne Dings

Frederik Hendriklaan 115 • 2582 BX Den Haag • telefoon + 31 (0)70 355 49 64
www.christiannedings.nl • email@christiannedings.nl

ALTIJD ACTIEF
VOOR ÚW
WOONGELUK

Korff de Gidts
Makelaardij

www.korffdegidts.nl Van Boetzelaerlaan 1 | 2581 AA Den Haag | T 070-3558400 | info@korffdegidts.nl

Thuiszorg die bij u past

Er kan een moment komen dat u thuis hulp of zorg nodig heeft voor u zelf of een dierbare. Het is dan prettig dat u een organisatie treft die deze zorg levert volgens uw wensen. Evita biedt zorg die bij u past. Een vertrouwde medewerker op vaste tijden en dagen. Het zorgaanbod van Evita bestaat uit huishoudelijke verzorging, persoonlijke verzorging, begeleiding, verpleging en zorg in de laatste levensfase. Afhankelijk van de zorgvraag kan de zorg binnen 24 uur starten.

Evita Zorg
Van Alkemadelaan 315
2597 AJ Den Haag

T 070 - 314 16 00
info@evitazorg.nl
www.evitazorg.nl

PARTICULIERE
WOON- EN ZORGVOORZIENING

Statenlaan III • 2582 GH Den Haag
Telefoon 070 - 306 17 02 • Fax 070 - 306 17 04
info@huizestatigh.nl • www.huizestatigh.nl

www.yogashala.nl
 Ten Hovestraat 8 Den Haag
info@yogashala.nl / 06 23738751
 Yoga groeps- & privé lessen

RESPECT Thuiszorg

*Voor persoonlijke verzorging,
verpleegkundige zorg en begeleiding*

Team Statenkwartier

Gezondheidscentrum Frankenslag
 Frankenslag 158
 (070) 306 91 70
servicebureau@respectzorggroep.nl
www.respectzorggroep.nl

Christian Daycare
 After-school care
 The Hague

Christelijke dagopvang
 Buitenschoolse opvang
 Den Haag

High qualified childcare
 Unique for its identity and flexibility
 Professional & enthusiastic teachers
 Bilingual

Kwalitatief hoogwaardige opvang
 Kleinschalig en flexibel
 Professionele en enthousiaste leidsters
 Tweektalig

10forKIDS
 Eben-Haëzerschool
 P. Buijsstraat 51
 2582 CH Den Haag

Tineke Span
 06 - 1093 6680

Nicole Colijn
 06 - 3039 9278

www.10forKIDS.nl
info@10forKIDS.nl

Facebook: 10forKIDS

Specialist in **Alfa Romeo**
 Onderhoud **Fiat** en **Alfa Romeo**
 APK keuringen (alle merken) RDW-erkend
 Schadeherstel (alle merken)
 Verkoop nieuwe en gebruikte Alfa Romeo's

Alfa Romeo

Sonoystraat 80 - 90, 2581 VP Den Haag.
 Telefoon 070 - 354 18 42

www.italiaautocorse.nl

Boek 100 jaar Statenkwartier

Tekst Abe van der Werff

Wandelboek

Jacintha van Beveren, eindredacteur Statenkoerier, kreeg halverwege 2013 een goed idee. Laten we een handzaam wandelboekje maken met op de architectuur en geschiedenis gerichte informatie. Zo kan je de schoonheid van het Statenkwartier opnieuw ontdekken, was haar gedachte. Dit idee kreeg natuurlijk steun in het bestuur van het wijkoverleg. En wat gebeurt er dan? Maarten Ruijters is architect en woont en werkt in het Statenkwartier. Hij geniet hier mede bekendheid door zijn exposities met schitterende tekeningen die hij op zijn vele verre reizen – samen met zijn vrouw Timmie Thio, ook architect – maakt. In het Museon houdt hij over die reizen een paar keer per jaar lezingen. In de grote zaal is het dan stampvol bezoekers die genieten van zijn verhalen, foto's en tekeningen. Hij neemt je als het ware gewoon mee op reis. Tot tweemaal toe maakte hij op uitnodiging van het wijkoverleg puzzels, waarmee bezoekers van het Statenkwartier rondliepen op zoek naar architectuurdetails die hij zorgvuldig in beeld had gebracht. Hij heeft jarenlang veel materiaal verzameld op grond van systematisch architectuur onderzoek. Het lag voor de hand voor het bedoelde boek een beroep op Maarten Ruijters te doen.

Laten we een handzaam wandelboekje maken met op de architectuur en geschiedenis gerichte informatie.

Hij stond meteen klaar. Toen was er opeens een heuse projectgroep. Jacintha van Beveren coördineerde het initiatief en stak veel werk in het visuele materiaal, tekstbegeleiding, vormgeving en drukopdracht. Francis van der Hout liep scherp waarnemend de voorlopig gedachte routes en ronselde mensen om dat ook te doen. Zo kregen de samenstellers goed inzicht in de wandelervaringen, met nuchtere blik opgetekend. Historicus Karel Wagemans schetste vanuit zijn grote kennis van het Statenkwartier enkele historische figuren en achtergronden. De groep ging voortvarend te werk. Maarten past oude en nieuwe foto's toe in routes die logisch samenhangen. Hij had in de afgelopen jaren alle straten, pleinen en hun patronen al geanalyseerd en maakte verhelderende schetsen van stedenbouw en architectuur. Hij onderzocht alle in het Statenkwartier voorkomende stijlen in de bouwkunst vanaf begin 1900 – en dat zijn heel wat stijlen! Gebaseerd op de werkwijze met zijn architectuurpuzzels legt hij nu, in de projectgroep, de wandelroutes vast.

Ik maak een deel van een redactievergadering mee, Maarten en Jacintha buigen zich over een stapel foto's en digitaal opgesla-

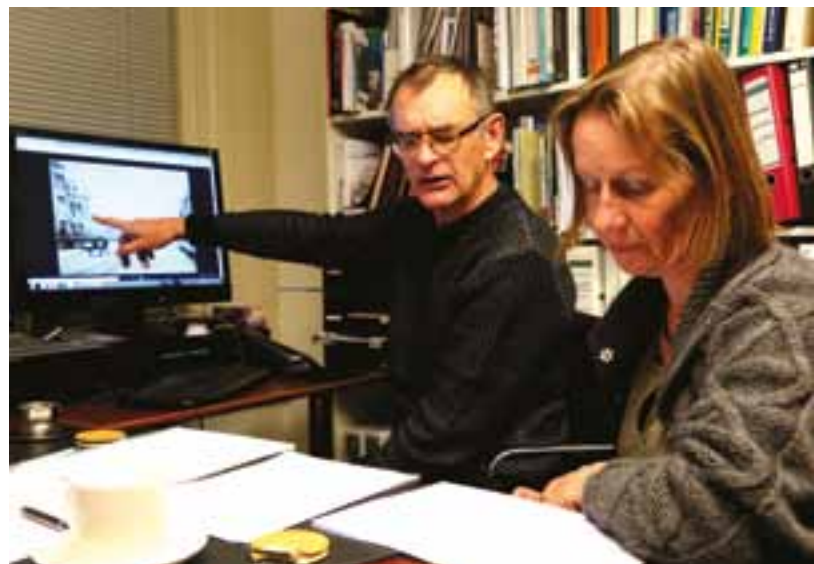
Inhoud	
Voorwoord	3
Inleiding	4
1 Torentjesroute	8
2 Pleinenroute	18
3 Statenroute	30
4 Lange Lanenroute	42
5 Amsterdamse Schoolroute	52
6 Villaroute	64
7 Jugendstilroute	74
8 Frankenroute	86
9 Duinenroute	96
Architectuurstijlen	108
Architecten	110
Bouwkundige termen	113

gen informatie. Ik hoor gespreksfarden over Jugendstil-route, Amsterdamse Schoolroute, Atlantikwallroute, wederopbouwroute, lange-lanenroute, verdwenen-torentjesroute. Worden dat ook de

Het Statenkwartier moet gaaf blijven.

routes? Dat is nu nog niet zeker. Het gesprek gaat verder over wat je allemaal ziet als je loopt vanaf het Statenplein in noordoostelijke richting. Maarten wijst op erkers, loggia's en balkons, op glas-inlood en pleisterwerk. Hij plukt uit een bundel foto's precies het beeld dat hij zocht, raadpleegt intussen zijn aantekeningen, grijpt naar ander materiaal, ontwijkt behendig redactionele struikelblokken, stemt volmondig in met een opmerking van de eindredacteur. Zijn geschoolde oog voor de schoonheid van het Statenkwartier bepaalt wat kan en wat moet in het boek. Het gesprek waaierd uit van het hele kleine naar het hele grote: een brievenbus en een

Maarten Ruijters en Jacintha van Beveren. Foto: Abe van der Werff.

bouwblok. Het grote volume koestert het detail, maar andersom daagt dit detail uit tot aandachtig kijken naar het grote geheel. Het ene kan niet zonder het andere. Gebouwen en hun onderdelen staan in een onderlinge, ruimtelijke relatie. Ensemblewaarde noemt men dat. Zulke overwegingen maakt ook Welstand als adviseur van onze overheid, hoewel de overheid zich die kwalitatieve oordelen steeds minder aangelegen laat liggen. Gelukkig dus dit particuliere initiatief om bewoners en bezoekers van het Statenkwartier de ogen geopend te houden. Het Statenkwartier moet gaaf blijven.

Maarten wijst op erkers, loggia's en balkons, op glas-in-lood en pleisterwerk.

Behalve negen rijk geïllustreerde routes komen er in het boek overzichten met architectuurstijlen, architecten en bouwkundige termen, gedrukt in vier kleuren, omvang 100 pagina's. Het boek

met ringband past in iedere jaszak. Wat kost dit uitdagende werk, mét uitklap routekaart? Door de belangeloze medewerking van alle betrokkenen en enige financiële ondersteuning van het wijk-bestuur en de gemeente, blijft de verkoopprijs beperkt tot € 15. De Printstudio op de Willem de Zwijgerlaan drukt én verkoopt straks het boek.

Maarten zal nog meer over de wijk vertellen in zijn lezing *Struinen door het Statenkwartier*, Architectonische speurtocht door een Haagsche wijk op dinsdag 14 april 2015 van 13.30 tot 16.00 uur (incl. pauze) in het Museon, Stadhouderslaan 37. Het boek zal in de zaal te koop zijn, zie: www.museon.nl/nl/activiteiten/statenkwartier

De presentatie van het boek is op **29 maart om 13.00 uur in het Museon**. U kunt dan ook het boekje direct aanschaffen en gaan wandelen door de wijk.

Kijk voor het programma op www.statenkwartier.net

Masman Bosman accountants & belastingadviseurs

Masman Bosman is:

- Geïntegreerde aanpak
- Multidisciplinaire financiële dienstverlening
- Helder totaalresultaat

T. 070 - 33 80 500
Eisenhowerlaan 124
2517 KM Den Haag

www.masmanbosman.nl

Wij staan voor:

- Geïntegreerde benadering bij het oplossen van financiële vraagstukken
- Multidisciplinaire expertise op hoog niveau
- Persoonlijke benadering en korte lijnen

Tot onze cliënten rekenen wij:

- MKB ondernemingen
- Directeur grootaandeelhouders
- Vrije beroepers
- Stichtingen en verenigingen
- Particulieren

Especially for Expats:

- We provide a full-service concept (tax planning and filing)

Onze dienstverlening:

- Fiscale advisering zakelijk en privé
- Financiële (vermogens-) planning
- Actuele management informatie
- Beoordelen en samenstellen van jaarrekeningen
- Belastingaangiften
- (Wettelijke) controles
- Administratieve ondersteuning
- Secretariële diensten, waaronder een volledig Family Office concept

Vanuit ons kantoor aan de Eisenhowerlaan 124 bedienen wij dagelijks met ruim 35 medewerkers onze cliënten.

Atlantikwall

Het bewonersoverleg Duinoord wilde een monument oprichten. Men vond dat de onvoorstelbaar grote schade die de Atlantikwall ooit aan de stad veroorzaakte en de dramatische gevolgen voor de bewoners als gevolg van sloop en vestingbouw, ook in onze tijd herinnerd moeten worden. Atlantikwall?

Tekst en foto's Abe van der Werff

Ingang commandobunker Badhuisweg 'Stützpunktgruppe Scheveningen'

We gaan terug naar de Tweede Wereldoorlog die 70 jaar geleden beëindigd werd. De Duitse bezetter vreesde een aanval van de Geallieerden ergens langs de kustlijn van de Noordkaap tot de Pyreneeën: <http://www.statenkwartier.net/wijkoverleg/>. Over die kolossale afstand moest een verdedigingslinie komen. Den Haag was als *Stützpunktgruppe Scheveningen* onderdeel van deze zogenoemde Atlantikwall. De gevolgen waren verschrikkelijk. Het

Dat vroeg om contact met alle aangrenzende wijken. Vrijwilligers werkten die route uit samen met de stichting Atlantikwall, het Haags Historisch Museum en het Museon. De ingrijpende gevolgen van de Atlantikwall – vóór, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog – worden straks op 17 grote panelen op de route zichtbaar gemaakt. Ook de plannen van architect Dudok voor een stedenbouwkundige herinrichting komen zo opnieuw in beeld. Zie ook www.duinoord-den Haag.nl/herinneringsroute.

Het Museon richt een grote tentoonstelling in over 'Atlantikwall, oorlog in de stad van vrede'.

Gemeentebestuur werd gedwongen mee te werken, anders zou de bezetter het wel doen en dan viel de ellende helemaal niet meer te overzien. Dat was een akelig dilemma: principieel weigeren, of noodgedwongen meedoen en dan de schade zoveel mogelijk proberen te beperken? Het werd het laatste. Er werden 3200 huizen met de grond gelijk gemaakt, drie kerken, twee ziekenhuizen en zeven scholen. Bomen en struiken werden op grote schaal gekapt, duinterreinen kaal gemaakt, de helft van het Haagse Bos gerooid. 135.000 mensen moesten hun huis verlaten, dat is een op de vier Haagse bewoners. Een tankgracht en tankmuren liepen dwars door Den Haag en Scheveningen. Tot die verdedigingswerken behoorden ook 148 zeer zware bunkers. Er werd aan gebouwd tot D-Day (juni 1944).

Het bewonersoverleg zag na wikken en wegen toch maar van een monument af. Een herinneringsroute kwam er voor in de plaats.

Het Museon richt een grote tentoonstelling in over 'Atlantikwall, oorlog in de stad van vrede'. Een educatief, multimediaal programma met interactieve mogelijkheden. De Technical University van Sheffield ontwikkelde er speciale digitale techniek voor. Ik praat over dit indrukwekkende project met conservator en historicus Gert-Jan van Rijn. De expositie richt zich vooral op de betekenis die de Duitse ingreep had op bewoners, vertelt hij. In de tentoonstelling worden bij alle uitingen steeds drie vragen gesteld en met foto's, film en voorwerpen zo goed mogelijk antwoord gegeven: 1. Wat betekende oorlog voor bewoners? 2. Wat betekende de Atlantikwall voor de gemeente en zijn ambtenaren? 3. Wie waren die Duitse soldaten? In het grotendeels kaalgeslagen gebied van de Atlantikwall moesten bewoners evacueren. Slechts weinig mensen, zoals verpleegsters en bakkers, mochten vanwege hun beroep in de "vesting Scheveningen" blijven wonen. Maar de straten waren verder leeg. Er was zelfs geen bestrating meer, want de klinkers gebruikten de Duitsers voor bijvoorbeeld wegen door de duinen naar bunkers toe. Wat betekende wonen in die vesting voor ouders en hun kinderen? En waar vonden al die tienduizenden geëvacueerde gezinnen onderdak? Het gemeentebestuur gaf in 1942 een bijzondere opdracht aan de Haagse fotograaf Menno Huizinga om de gevolgen van de Atlantikwall te registreren.

In het grotendeels kaalgeslagen gebied van de Atlantikwall moesten bewoners evacueren.

Huizinga deed dat vakkundig en zeer betrokken. Hij liet uiteindelijk een visuele bron van informatie achter over een aangrijpende historische gebeurtenis. De Britse Royal Air Force maakte gedetailleerde luchtfoto's om de V2 stellingen in kaart te brengen. Hiermee werd tegelijk de omvang en invloed van de Atlantikwall vastgelegd. In de Scheveningse gevangenis – 'Oranje Hotel' – werden in de oorlog verzetsmensen opgesloten. Op weg naar hun executie op de Waalsdorpervlakte liepen ze eerst door een poortje, aan de zijkant van de gevangenis. Dat poortje is bewaard gebleven en te zien in de expositie. Bij dit gruwelijke onderwerp worden weer de drie betekenisvragen gesteld, óók ten opzichte van de Duitse soldaten die hun opdracht uitvoerden. Tegelijk is er een link naar het hedendaagse: wat staat er nu op die plekken, door de kunstenaar Armando 'schuldig' genoemd, in de stad van vrede, recht en veiligheid?

Het Museon is geopend van dinsdag t/m zondag 11.00 – 17.00 uur, expositie van 1 april -1 november 2015. Het Omniversum vertoont met diverse technieken, onder meer animatie, 3Dcomputer graphics en spectaculaire actiescènes, 'D-Day, Normandy 1944, een historische landing veranderde de wereld'.

Lid worden van de **Vereniging van Vrienden van het Museon**? Stuur een e-mail naar vvv@museon.nl of meld je aan in de winkel van het Museon. Kijk voor meer informatie op www.museon.nl

Wonen in een mooie omgeving, zorg van hoge kwaliteit

Zorggroep Oldael beheert twee bijzondere woonzorgcentra in Den Haag:

Aelbrecht van Beijeren (Benoordenhout) en **Oldeslo** (Duttendel). Beide centra liggen in goede wijken, bieden ruime appartementen, een eigen keuken en begeleiding, zorg en verpleging op maat.

Gunstige tarieven

U kunt bij ons terecht met én zonder indicatie. De tarieven voor wonen, zorg en service zijn gunstig.

Kennis maken? Graag. U kunt ons bellen op **070-530 05 08** (cliëntadviseur) of **070-530 05 30** (bedrijfsbureau). U vindt ook uitgebreide informatie op www.oldael.nl.

STICHTING ZORGGROEP

OLDAEL

Vijf vragen aan Expat-bewoners

Kennismaken met Fei Yu Liang

Tekst Vladimir Ignjatovic en Jan Spoelstra

Wij worden gastvrij ontvangen door Grootmeester Fei Yu Liang, zijn vrouw Yannong Wu en zoon Bao Yao Fei (24), de op een na oudste van vier kinderen. Ook is aanwezig Jackie, een grote Berner sennenhond.

Wij worden begeleid en voorgesteld door buurman Lex van Houte die ons in contact heeft gebracht met de Grootmeester en die voor ons de doopceel van het imposante woonhuis heeft gelicht. Wat nu de sfeer en afmetingen heeft van een stadspaleisje, werd rond 1880 gebouwd als vrijstaande duinvilla. Daarvan is alleen nog de gevel over. Bij de aanleg van het Statenkwartier werd omstreeks 1914 het pand als woonhuis opgenomen in de wijkarchitectuur; na nog een tweetal opeenvolgende commerciële bestemmingen werd het in 2013 door de huidige bewoners ingrijpend gerenoveerd. Wij worden geleid langs een indrukwekkende verzameling bakers, medailles en diploma's, getuigenissen van het Grootmeesterschap van Fei Yu Liang in de aan Tai Chi verwante stijlen van krijgskunst zoals Wushu Kungfu en in Qigong, een pijler van de traditionele Chinese geneeskunst. Ook acupunctuur, kalligrafie, filosofie en de Chinese opera behoren tot zijn indrukwekkende repertoire van interesses en vaardigheden. De uitgestalde bakers van zoon Bao Xian Fei (32) bewijzen diens status van wereldkampioen Wushu Kungfu. Zoon Bao Yao Fei was de enige deelnemer uit Europa bij de Olympische Spelen van 2008 in Beijing, waar Wushu een demonstratiesport was. Voor het portret van zijn vader vertelt Fei Yu Liang dat het Grootmeesterschap in zijn familie al veel generaties van vader op zoon wordt overgedragen; het moet wel worden verdiend natuurlijk. Als de gedeeltelijke rondleiding is voltooid worden wij in het woongedeelte uitgenodigd en stellen onze eerste vraag.

1. Waarom koos u voor het Statenkwartier?

Wij zijn in 1984 uit China weggegaan en kwamen eerst in Oostenrijk terecht maar dat beviel ons toch niet zo. Na een jaar of anderhalf zijn wij daaruit vertrokken naar Duitsland maar ook dat was niet ideaal, uiteindelijk kwamen we in 1986 in Den

De nabijheid van het strand en de frisse zeelucht, dat is wel een verademing in vergelijking met de grote Chinese steden.

Haag en betrokken een huis dichtbij het Zuiderpark. Wij voelden ons in Nederland direct op ons gemak. Ik begon mijn praktijk uit te oefenen en lessen te geven in de Bentinckstraat en dat doe ik nog steeds. Gaandeweg werd ons huis te klein, ook al vanwege gezinsuitbreiding, en wij besloten naar het Statenkwartier te verhuizen, dichterbij mijn praktijk. Toen kwam dit

pand beschikbaar en u ziet wat wij ermee hebben gedaan, zegt Fei Yu Liang trots. Een terechte trots, kunnen wij bevestigen.

2. Wat zijn jullie favoriete plekken in de buurt?

Wij houden van de dorpse sfeer in de wijk en bijna alles is binnen handbereik. Maar minstens zo belangrijk is de nabijheid van het strand en de frisse zeelucht, dat is wel een verademing in vergelijking met de grote Chinese steden. Een wandeling langs het strand wordt ook door hond Jackie zeer gewaardeerd!

Wat ons opviel is de gemoedelijkheid van onze wijkgenoten.

Fei Yu Liang en Yannong Wu (foto collectie Fei Yu Liang)

3. Wat verbaasde u toen u hier kwam?

Verbazing is niet het juiste woord, maar wat ons opviel is de gemoedelijkheid van onze wijkgenoten. Er is weinig haast en de sfeer is ontspannen; dat past wel in Tai Chi zegt Fei Yu Liang lachend.

4. Wat kan beter?

Zoon Bao Yao Fei hoeft daar niet lang over na te denken en snijdt het gevoelige onderwerp "parkeren" aan. Het is heel lastig hier een parkeerplaats te vinden, vooral op zaterdag als ik mijn ouders bezoek. De Grootmeester vult aan dat hetzelfde natuurlijk geldt voor alle andere bezoekende

vrienden en bekenden. Uw verslaggevers zijn bekend met het probleem, maar zijn huiverig om over eventuele oplossingen te discussiëren.

5. Tenslotte: wat missen jullie het meest?

Fei Yu Liang: eigenlijk niets, wij voelen ons hier helemaal op ons gemak. Zelfs de Chinese restaurants laten hier weinig te wensen over. We gaan weliswaar één of twee keer per jaar naar China, maar zijn daarna altijd weer blij om terug te zijn. Bovendien hebben we hier in onze stad Chinatown, waar ik bij ieder Chinees Nieuwjaar, dit jaar op 21 februari, een

show organiseer in het stadhuis en zelf de trommel bespeel. Ik zou met heel veel plezier iets dergelijks willen doen om de feestelijkheden bij ons 100-jarig Statenkwartier op te luisteren.

Als uw verslaggevers na een versnapering en het afscheid weer buiten staan, beseffen wij dat er over veel meer is gepraat met deze hartelijke en veelzijdige wijkgenoten dan uit de simpele vragen en antwoorden naar voren kan komen. Het is altijd een genoegen om het Statenkwartier met nieuwe ogen te bezien.

Tuin inrichten, renoveren of onderhouden...

Ontwerp, inrichting en onderhoud van tuinen en groenvoorzieningen.

Voor meer informatie:

www.groenspecialisten.nl

Voorburg/ Pijnacker • Telefoon: 015 - 361 09 78

EXCLUSIEF
GESELECTEERD.NL

AD PATRES
uitvaartondernemingen anno 1888

Vanuit een intiem herenhuis in het Statenkwartier verzorgt Ad Patres uitvaartondernemingen exclusieve uitvaarten in stijl. Van wat u serveert tot aan de muzikale wensen, wij zorgen ervoor dat de uitvaart geheel volgens uw wensen verloopt.

Een persoonlijk afscheid begint met een persoonlijk gesprek. Dit hoeft niet altijd na een overlijden te zijn; ook vóór een aankomend overlijden kunt u al diverse zaken regelen.

Heeft u er al eens over nagedacht om uw uitvaartwensen vast te leggen? Wij kunnen u een wensencodicil toesturen waarmee u uw eigen uitvaartwensen of die van een naaste kunt vastleggen. Natuurlijk kunnen onze medewerkers u daar bij helpen. Telefonisch of middels een persoonlijk bezoek.

Laat nabestaanden niet voor verrassingen komen te staan, regel dat uw uitvaart financieel gedekt is. Dit kan middels een uitvaartverzekering, maar het is ook mogelijk om een depositospaarrekening bij Ad Patres te openen waarmee u specifiek voor uw uitvaart kunt sparen.

Voor meer informatie of overlijdensmeldingen bel 070 355 64 27 of mail info@adpatres.nl

Celeste Parfums

Acqua di Parma
Annick Goutal
Caudalie
Cire Trudon
Creed
Diptyque
Geo F. Trumper
Leonor Greyl
Lorenzo Villoresi
Mason Pearson
Molton Brown
Parfums D'Orsay
Penhaligon's
Serge Lutens

24/7 online

De Vries Robbé

Makelaardij o.g. – lid NVM

Nassaulaan 19, 2514 JT Den Haag, Tel. 070 - 365 88 44, www.vriesrobbe.nl

al 35 jaar actief
bij u in de buurt

Openingsreceptie 100 jaar Statenkwartier

Programma 100 jaar Statenkwartier 2015

In 2015 viert het Statenkwartier zijn honderdjarig bestaan! Dat is u misschien niet ontgaan. Op deze uitneembare middenpagina's staat een overzicht van het hele programma.

Inmiddels hebben we de grootse openingsreceptie in de overdekte binnentuin van het Gemeentemuseum gehad, foto's en verslag daarvan vindt u op pagina 5. Michel Meissen (auteur van 'Statige Heren') belichtte op **15 februari** in het oude Couvéehuis enkele markante naamgevers van de straten in het Statenkwartier. Bij het ter perse gaan van dit blad is ook de lezing van Jan van Dam en Martin Driessen over de moord op de gebroeders De Witt op **8 maart** geweest. In het najaar worden de lezingen herhaald, kijk hiervoor in de agenda. Alle activiteiten worden ook nog apart aangekondigd op de website, Facebook, nieuwsbrieven en het informatiebord op de kruising Fred/Statenlaan. Daar komen ook aankondigingen van andere activiteiten, die bewoners in de loop van het jubileumjaar nog gaan organiseren. Het bruist echt in het Statenkwartier!

English version available on website

Oproep

Wilt u zelf een leuke activiteit in het jubileumjaar organiseren? Meld dit op wijkoverleg@statenkwartier.net. Het wijkoverleg helpt u graag deze activiteit te realiseren.

100 jaar AGENDA

Maart

Walking Dinner

Op **21 maart** vindt voor de zesde keer het Walking Dinner Statenkwartier plaats. Dit keer met een speciale invulling in het kader van het jubileum. De organisatie is in handen van Jorien Jansen, Marjan Engels, Erik Vrolijk, Jose Gomes, Astrid Starrenburg en Nicole van Rijsinge.

Presentatie wandelboek

Op **29 maart om 13.00 uur** is de presentatie van het wandelboek 'Struinen door het Statenkwartier. 9 ontdekkingstochten door de wijk' bij het Museon. U kunt dan ook het boekje direct aanschaffen en gaan wandelen door de wijk. Meer over het boekje op pag. 8 en 9 van dit blad.

11 & 12 APRIL Kunstroute

Op 11 en 12 april presenteren zo'n 50 kunstenaars van de kunstenaars in het Statenkwartier hun werk voor een groter publiek. Het organisatie-team bestaande uit Lydia Hogeling, Nicolette Bénard, Natascha Morsink, Joyce Weber, Sandra Didden, Petra Knötschke laten zien hoe 100 jaar kunst en

cultuur in het Statenkwartier eruit ziet. De overzichtstentoonstelling is te vinden in Brasserie Berlage (achter het Gemeentemuseum).

100 jaar
AGENDA

April Kunstroute

Voor omschrijving, zie hiernaast.

Struinen door het Statenkwartier Architectonische speurtocht door een Haagsche wijk

Dinsdag 14 april van 13.30 tot 16.00 uur (incl. pauze) in Museon, Stadhouderslaan 37. voordracht met projectie door Maarten Ruijters, zie ook pag. 8 en 9.

27 April Kinderactiviteiten Koningsdag

Voor omschrijving, zie hiernaast.

Over de Kunstroute Statenkwartier

Op 11 en 12 april vindt voor de vierde keer de kunstroute plaats, ooit begonnen door een groep vrouwelijke kunstenaars in het Statenkwartier. Zij deden een oproep en ontdekten dat er veel meer kunstenaars wonen in het Statenkwartier dan ze dachten.

Omdat er altijd veel aandacht is voor de kunstenaars leek het ons een leuk idee om mensen achter de schermen te interviewen. Als eerste Marjan Waaijer. Zij weet, als voormalig directiesecretaresse van het Residentie orkest, als geen ander hoe je dingen voor elkaar moet krijgen. Zij draagt zorg voor de organisatie van de gastvrouwen en gastheren die aanwezig zijn op de overzichtstentoonstellingen in Brasserie Berlage en Galerie -Alles in de werkplaats- een nieuwe locatie in de Van Loostraat.

Wat doe je Marjan, dat de gastvrouwen/mannen altijd zo vriendelijk zijn?

Nou eigenlijk niet zoveel, ik interview ze even en geef aan dat ze vooral open moeten staan voor vragen van het publiek.

Wat vind je leuk aan de kunstroute?

Sowieso naast de kunst het samenwerken met elkaar, je leert de buurtgenoten kennen. Het is wel jammer dat zoveel andere buurten ons nadoen. Het exclusieve gaat er zo wel een beetje vanaf.

Je maakt zelf ook kunst toch, waarom doe jij niet mee?

Ik heb geen nieuwe werk gemaakt en ik dacht altijd dat ik geïnspireerd was door Rothko, maar na de tentoonstelling in het Gemeentemuseum kan ik dat niet meer zeggen. Ik miste het vlamme. Nu moet ik op zoek naar een nieuwe inspiratiebron.

Een andere vrouw achter de schermen die bol staat van de inspiratie en een van de drijvende krachten is achter de

Tekst: Joyce Weber

kunstroute is Nicolette Bénard. Achter deze naam gaat een rasechte Haagse schuil die met een tomeloze energie de organisatie van de route mede vorm geeft. Als kunstenaar draagt ze bij aan de vormgeving van de route en als organisator is het een echte afmaker, die zorg draagt voor de PR en hoe!! Elk jaar groeit het aantal bezoekers aan de kunstroute nog.

Wat spreekt jou het meeste aan in de route?

Dat we met een leuk team zijn. En verder de diversiteit van de kunstenaars en de verschillende disciplines.

Wat maakt de kunstroute in het Statenkwartier anders dan andere routes in de stad?

Als groep in de wijk zijn we erg vooruitstrevend. We hebben een strakke folder met een eigentijdse uitstraling. We hebben een teaser gemaakt. Dit jaar hebben we twee overzichtstentoonstellingen, want in het kader van 100 jaar Statenkwartier maken we ook een doosje met ansichten van de huizen van kunstenaars. De originelen daarvan zijn te zien in galerie -Alles in de werkplaats-. En we hebben natuurlijk onze eigen online galerie die steeds meer bekendheid geniet.

Doe je zelf ook mee met de route?

Jazeker, ook al is het een beetje vechten tegen de bierkaai, om op beide vlakken creatief te blijven. Maar ik heb weer een exclusieve nieuwe collectie armbanden in de maak.

Gaan dus, beste mensen, naar de kunstroute 11 en 12 april. Er is betaalbare kunst, allemaal nieuw werk, want dat is een voorwaarde! Leuke gastvrouwen en heren, mooie plekken en er is heel veel inspiratie op te doen!

www.kunstenaarsinhetstatenkwartier.nl

(ook voor online galerie)

facebook: Kunstenaars in het Statenkwartier Den Haag

27 APRIL Kinderactiviteiten Koningsdag

Op 27 april zijn er tijdens de vrijmarkt weer diverse activiteiten speciaal voor de kinderen. Organisatie is in handen van het wijkoverleg Statenkwartier i.s.m. Winkeliersvereniging De Fred.

100 jaar
AGENDA

Juni

Wielerronde

Voor omschrijving, zie hieronder.

Midzomerpicknick

Voor omschrijving, zie hieronder.

Juli

Ramblas

Dit evenement op 4 juli belooft een culinair en muzikaal openluchtfest te worden. Zowel winkeliers als particulieren kunnen eten en drinken verkopen. Er is vermaak voor jong en oud. Kortom: een bijzondere middag en avond!

Het culinaire team bestaande uit Annelies van Ewijk, Monique Molendijk, Pieter Bosma en Nina Ellenkamp nemen de organisatie ter hand i.s.m. het Willem de Zwijgerfestival.

September

Wijn & Spijsroute

Wederom een culinair evenement. Op 13 september kunt u deelnemen aan een culinaire rondreis in restaurants in de wijk. De route is speciaal voor dit jubileumjaar gemaakt. Elke gang, met bijpassend drankje, nuttigt u in een ander restaurant. *Organisatie is in handen van het culinaire team i.s.m. www.wijnspijs.nl*

Fototentoonstelling

Fototentoonstelling in het nieuwe Couvéehuis over 100 jaar Statenkwartier. Tentoonstelling van foto's die een beeld geven van het dagelijks leven in de wijk in die 100 jaar, zie de oproep.

Indische huizenroute

Martine Meijer en Ernest van der Hout willen met dit evenement aandacht geven aan het 'Indische verleden' van onze wijk. Hierbij worden zowel huizen als verhalen van mensen uit de wijk belicht. *Datum (in ieder geval na-jaar) en locatie worden later bekend gemaakt.*

5 JUNI Wielerronde

Op vrijdag 5 juni is de jaarlijkse wielerronde van het Statenkwartier. Ter gelegenheid van de honderdste verjaardag rijden er tien profs mee achter de derny's. De profs zijn van het nieuwe wielerteam 'Roompot' met ploegleider Michael Boogerd. De organisatie is in handen van het Haags Wielcomité.

21 JUNI Midzomeravondpicknick

De picknick beleeft alweer zijn derde editie. Deze keer is de picknick op zondag 21 juni en extra feestelijk.

Ongeveer 80 jonge leerlingen van balletschool Joke van der Kraan (www.jokevanderkraan.nl), al meer dan 40 jaar een begrip in het Statenkwartier, geven tijdens de picknick een dansvoorstelling. Een bijzonder goede reden om uw picknickmand in te pakken en naar het gras-

veld van het Frederik Hendrikplein te komen!
Tijden worden later bekend gemaakt.

OPROEP

In september wordt in het nieuwe Couvéehuis een fototentoonstelling over 100 jaar Statenkwartier geopend. We willen graag foto's laten zien die een beeld geven van het dagelijks leven in de wijk in die 100 jaar. Wij zijn dus op zoek naar uw mooie historische foto's! U kunt de foto's laten digitaliseren bij de balie in het Couvéehuis, Prins Mauritslaan 49. U krijgt ze direct weer mee. Wij kunnen ze ook bij u thuis ophalen als dat beter uitkomt. Heeft u mooie foto's over het dagelijks leven in het Statenkwartier? **Laat het ons weten via mail: info@statenkwartier.net of tel: Het Couvéehuis 070 – 350 06 94**

GEDURENDE HEEL 2015

Jubileum Bonbon

Chocolatier Atelier Westerbeek zal ter gelegenheid van het jubileum het hele jaar een speciale bonbon verkopen.
www.bonbonatelierwesterbeek.nl

Bomenroute op website

De Groencommissie zal in de loop van het jaar een route langs bijzondere bomen in de wijk publiceren op de website.

Plantenbakken in de wijk

De Groencommissie fleurt, samen met de gemeente, de plantenbakken in de wijk de komende tijd op.

Looptrainingen door de wijk

Sam Pitzalis, eigenaar van Strandlopers (www.strandlopers.nl), organiseert sportieve wandelingen door de wijk.

Tramritten in bijzondere trams

De Tramwegstichting afdeling Scheveningen zal ter gelegenheid van het eeuwfeest in 2015, samen met het Wijkoverleg, tramritten organiseren met oude elektrische trams. Deze vertrekken vanaf de Statenlaan naar enerzijds het stadscentrum en anderzijds Scheveningen. Data van de ritten, vertrektijden en prijzen worden later bekendgemaakt.

100 jaar AGENDA

Oktober

Muziekroute

Een bijzonder muzikaal weekend op **9, 10 en 11 oktober**. De organisatie is in handen van 'muziekteam' Lydia Hogeling, Menno Horning, Mieke Meyk en Peter le Feber. Er is een wandeling langs de huizen van componisten en musici in het Statenkwartier. Daarnaast willen zij talentvolle musici die in het Statenkwartier wonen, laten spelen en horen in woonkamers van gastvrije inwoners van het Statenkwartier. Met een grote verscheidenheid in muziek; popbands, jazz, klassiek etcetera. Het muziekteam zoekt bewoners die het leuk vinden om op te treden of die twee middagen hun woonkamer openstellen voor artiest en publiek. In totaal 20 woonkamers. *Meld u aan bij: l.hogeling@hotmail.com*

November

Lezingen Statige Heren in het Couvéehuis

De straten van het Statenkwartier zijn vernoemd naar vroegere Staatslieden. Voor deze lezingen belichten Michel Meissen (auteur van 'Statige Heren') en Jan van Dam enkele markante naamgevers:

- Rustige 16de, flamboyante 17de en degelijke 18de eeuwse heren
- De moord op de gebroeders De Witt: Hoe heeft het zover kunnen komen?

De lezing van Jan van Dam (samen met Martin Driessen) is op **zondag 15 november om 16.00 uur** te beluisteren. De lezing van Michel Meissen vindt plaats op **vrijdag 20 november om 20.00 uur**.

Herdenkingsboom Prins Mauritsplein

Enkele groenliefhebbers uit de wijk, verenigd in de Groencommissie, hebben het eeuwfeest aangegrepen om de natuur in de wijk te verfraaien. In samenwerking met de gemeente en in overleg met de omwonenden wordt dit pleintje heringericht. En er wordt een herdenkingsboom geplant.

De Groencommissie bestaat uit Cora van der Veere, Marijke Horning, Emma Wells, Ester de Vries, Ingrid Rekers en Eveline Wawoe.

De datum waarop de boom feestelijk wordt geplant, wordt later bekend gemaakt.

December

Afsluiting jubileumjaar

Ter afsluiting van het jubileumjaar verzorgt het wijkoverleg op **zaterdag 28 november** een slotactiviteit in stijl. Meer details volgen.

Couvéehuis

In 1968, a group of local residents came up with the initiative to address the increasing loneliness among older people in the Statenkwartier. With financial support from the city, they set up a "meeting centre" in the Statenhuis on the Statenlaan. It proved so popular that within a year it had to move to larger building, the Henri Couvéehuis, named after pastor Couvée, at 49 Prins Mauritslaan. The Couvéehuis, as it is called today, is a vibrant community hub used by on average a 1,000 guests, many of them expats, every week. There are 75 different groups, with activities ranging from learning Dutch and cycling lessons to yoga and drawing classes. The "Welcome-project" provides expat-women with an enjoyable opportunity to meet and learn about the Dutch culture. They can bring their children and the only condition is to try to speak Dutch.

According to centre manager Marja Verhoeve, the centre's priority today is to tackle loneliness. Cooking projects take a central place. A three-course meal can be enjoyed, for a mere 5 euros, several times a week. The centre relies on the work of over 240 volunteers. About 90 of them are active in the centre itself and the others help in the neighbourhood by, for example, visiting senior citizens or working as volunteer drivers using their own cars to transport senior citizens. In mid-April 2015, the centre will be moving to its new address at the corner of Prins Mauritslaan: 139 Frankenslag. The beautiful new location will boast a room for local residents to have tea or coffee, or read newspapers. There are also plans to set up a new library. If you would like to organise an activity, you can rent space, free of charge or for a small fee.

To find out more, visit www.welzijnscheveningen.nl.

Art on Sunday

The series in English continues on March 29, 2015, featuring a talk about Marlene Dumas. She was born in Cape Town, South Africa, in 1953. She is known for her provocative portraits which depict a person's appearance and personality. *Gemeentemuseum auditorium - 14:00 – 14:45, €5 (excluding museum admission).*

Koningsdag - April 27

A holiday to be enjoyed

A favorite part of the King's birthday celebrations is the "vrijmarkt" on the Frederik Hendriklaan. The full length of the street becomes a huge flea market. "Vrij" because no permit is necessary to sell wares. This is the opportunity parents have been waiting for. It's time for your children to tidy up their rooms. All of those outgrown toys, books, games, puzzles, etc. can be sold.

Come early and stake a claim to a piece of sidewalk. Then display your items for sale and enjoy the profits.

It's also an opportunity for young musicians to show off their talents. Give generously! They'll appreciate financial rewards for those hours of practice they put in to master an instrument.

Sixty years of music

It's been a busy year for the Schevenings Vissersvrouwenkoor (Fishermen's Wives Choir). Its 60th anniversary was celebrated in April.

During an anniversary concert two ladies were put in the spotlight. Mrs. Atie Spaans and Mrs. Gerrie De Jong were members from the day the choir began back in 1954.

The choir members appear in 'Scheveningse klederdracht' (traditional costume) when they perform. But there are only 8 ladies who wear the costume on a daily basis. Mrs. De Jong is often seen at Vlaggetjesdag or in MUZEE demonstrating the art of cap pleating. On Saturday, June 20, MUZEE will celebrate Scheveningse Dag. An opportunity to learn more about the customs and costumes of the fishing village. MUZEE Scheveningen - Neptunusstraat 90

6 of the remaining women in 'Scheveningse klederdracht'
Photo: Fotomaatje Scheveningen.

Kooman's Poppentheater

In 1969 liep de spanning bij mij op: ik ging met school naar het poppentheater in de Frankenstraat. Nu, in 2015 is er niets veranderd. De deuren gaan dicht, de spanning loopt op bij de kinderen, in afwachting van wat komen gaat.

Tekst Tamara de Tourton Bruyins Foto's collectie Kooman

'Wij werken niet, wij spelen!'

In 1960 is Frank Kooman op 31-jarige leeftijd met het poppentheater begonnen. Arjan zijn zoon, hielp zijn vader in het theater vanaf zijn 16e. Hij studeerde aan de school voor de journalistiek en in 1995 speelden vader en zoon voor het eerst samen in het poppentheater. Pas toen Arjan op een mooie dag zelf de verantwoordelijkheid voor het poppenspel kreeg, bleek dat een keerpunt in zijn leven: hij ging ook spelen! Zijn vader die op 81-jarige leeftijd in 2011 overleed, mist Arjan nog steeds. "Hij is in het harnas gestorven." De poppen van zijn vader liggen in koffers en zijn sinds zijn overlijden niet meer gebruikt. "Mijn vader maakte zijn eigen poppen. Alleen hij werkte met hen, waardoor ze sterk met hem verbonden waren. Het kost tijd voordat ik met 'zijn' poppen kan spelen, maar het moment komt er langzaam aan."

'De interactie met het publiek is zo leuk!'

"Kinderen van rond 7 jaar zijn het leukst. Het onderscheid tussen feit en fictie begint zich dan bij hen af te spelen, waardoor hun reactie zo leuk is. Zij leven zich totaal in het verhaal in en roepen

naar de poppen. Arjan maakt graag nieuwe programma's. "Ik maak ook onze eigen poppen (elke poppenspeler speelt steeds met zijn eigen poppen) mijn broer maakt de muziek, mijn vrouw verzorgt de zakelijke kant van het theater en ik maak de teksten. Mijn zoon van 9 heeft laatst de vlinders in het spel gespeeld!" "Achter het gordijn spelen wij steeds met zijn tweeën in het krappe hokje. Als wij met twee handen in de lucht staan, bedienen wij de techniek met een voet of een knie. Voor de kinderen is er altijd wel een pedagogisch element in en zelfs buitenlandse talen worden in het spel verwerkt. Als wij in scholen optreden, bouwen we hier alles af en bouwen het elders weer op. Aan blinden geven wij ook voorstellingen. Dan benoemen alles wat wij doen. Bij een voorstelling voor doven is er een doventolk die de tekst vertaalt in gebarentaal"

*'Ik denk dat mijn vader zal zeggen:
'Je doet het goed!''*

'Al 55 jaar zonder subsidie!'

"Al 55 jaar leiden wij zonder subsidie het poppentheater. Wij hebben een stichting opgericht die naam draagt: 'Vrienden van Kooman's Poppentheater'. Momenteel hebben wij 200 Vrienden die af en toe een kleine bijdrage aan ons poppentheater geven. Deze Vrienden zorgen er zo voor dat de voorstellingen voor zieke kinderen en speciaal onderwijs kunnen worden gespeeld. En door veel met vrijwilligers te werken, kunnen wij de toegangsprijs nu op 9 euro houden voor zowel groot als klein. Zo hebben nog niet zo lang geleden drie professionele musici de composities van mijn broer, Joost met wel 25 instrumenten ingespeeld. Deze opname wordt nu gebruikt in de voorstelling'. Oude foto's van toen pronken op de parterre van het oude herenhuis waar het poppenspel in een kamer en suite wordt opgevoerd. "Ik denk dat mijn vader zal zeggen: Je doet het goed!"

Tot ziens in het theater!

Kooman's
POPPENTHEATER

**Elke woensdag en zaterdag 14.30 uur
kindervoorstellingen (5+)**

Algemeen Dagblad *****: 'prachtig poppenspektakel met ingenieuze decors'... 'plaatjes die de toeschouwer meevoeren in een spannend avontuur'... 'een speels en meeslepend sprookje'

**Frankenstraat 66, Den Haag
telefoon 070 355 93 05
www.koomanspoppentheater.nl**

MajoLien-Stuc

Stukadoors- en Restauratiebedrijf

- Voor al uw stucwerk
- Reconstructie van ornamenten
- Restauratiewerk

S.C.S. Sadhoe

M 06 200 101 54 | Majolienstuc@casema.nl

www.majolienstuc.nl

Voor stukadoorswerk in woningen ouder dan 2 jaar slechts 6% B.T.W.
Lid van NOA

PC LOOPT NIET LEKKER?

Tijd voor PC Refresh!

Voor elke pc of laptop een oplossing

Reparatie

Herinstallatie

PC Plus Service

Hulp op locatie

Voor particulier, ZZP én MKB

**Gratis
diagnose!**

Uw pc ook weer als nieuw?

070 220 00 01

www.pcrefresh.com

Interview met wethouder Tom de Bruijn

“Nee, voorlopig geen betaald parkeren in het Statenkwartier”

Tekst en foto's Jan Bron Dik

We kennen elkaar uit zijn Brussel-tijd. Tom de Bruijn (1948) was er van 2003 – 2011 Permanent Vertegenwoordiger van Nederland bij de Europese Unie. Na zijn loopbaan bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken werd hij in 2011 benoemd tot lid van de Raad van State. Maar ons gesprek gaat uitsluitend over zijn huidige werk als wethouder van financiën, verkeer en vervoer, milieu van de gemeente Den Haag.

Dat hij wethouder werd, was voor veel mensen een grote verrassing, ook voor hemzelf. De Bruijn werd na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2014 door D66 in Den Haag gevraagd om de onderhandelingen over een nieuwe coalitie voor te zitten. In twee maanden tijd zorgde hij ervoor dat het coalitieakkoord ‘Vertrouwen op Haagse Kracht’ met de PvdA, Haagse Stadspartij, VVD en CDA tot stand kwam. D66-fractievoorzitter Ingrid van Engelshoven droeg formateur De Bruijn vervolgens voor als wethouder van Financiën, Verkeer en Vervoer en Milieu. Als belangrijke taak voor zichzelf ziet hij het in het gareel houden van de financiën van de stad. “Want als dat niet op orde is, heeft het onmiddellijk ook zijn weerslag op de portemonnee van de Hagenaars.” Verder hoopt De Bruijn een bijdrage te kunnen leveren aan een schonere stad door de luchtkwaliteit aan te pakken en meer ruimte aan de fiets te geven.

“Daar komt dan inderdaad nog vaak overlast bij door ongeoorloofd en dubbel parkeren, wat extra hinder geeft. Ook voor ambulances en hulpdiensten.”

Wij zijn natuurlijk benieuwd wat deze wethouder vindt van belangrijke thema's in onze wijk. Na wat zoekwerk in zijn drukke agenda maakt hij hiervoor graag tijd vrij. Zelf woont hij in Mariahoeve maar komt geregeld in onze mooie wijk. De hoge parkeerdruk kent hij zodoende ook uit eigen ervaring. “Daar komt dan inderdaad

nog vaak overlast bij door ongeoorloofd en dubbel parkeren, wat extra hinder geeft. Ook voor ambulances en hulpdiensten.” De gemeente houdt de parkeerdruk goed

in de gaten, met metingen en tellingen. “In het Statenkwartier schommelt de parkeerdruk rond de 90%. Dat is net op de grens. Zou het hoger worden dan is er

een serieus probleem en moeten we maatregelen nemen. Bijvoorbeeld door extra parkeerplaatsen te maken. Maar in oude wijken is dat moeilijk.”

Betaald parkeren? “Ook een optie, maar dat doen we alleen in en na overleg met de wijk. Communicatie naar de stad vind ik het allerbelangrijkste. Ik zou zelf ook boos worden als ik onverwacht met besluiten en voldongen feiten zou worden geconfronteerd. Nee, op dit moment ziet het niet naar betaald parkeren uit. Bovendien staat in ons coalitieakkoord dat de parkeergelden in Den Haag niet verder mogen stijgen. Zodra er toch iets zou veranderen, ga ik direct in overleg met de wijk.” De Bruijn kent ook de klachten over de drukte op de Frederik Hendriklaan, ‘de Fred’. “De beoogde rotonde op het kruispunt met de Willem de Zwijgerlaan, waarmee dit najaar wordt begonnen, zal meer overzicht en veiligheid opleveren.” Maar wel worden de verkeersdrempels verwijderd uit de Willem de Zwijgerlaan, die voorrangsweg wordt. “Dat is op verzoek van de hulpdiensten, vooral de brandweer. Om zo weinig mogelijk belemmering voor hen te geven op belangrijke routes. Hogere snelheden willen we juist voorkomen. We gaan hiervoor proefprojecten doen om (te) hardrijden af te remmen, bijvoorbeeld op de Van Boetzelaarlaan.”

De overlast op ‘de Fred’ door bevoorrading van de winkels, van o.m. Blokker, Bart Smit, Etos, Kruidvat, AH, Zeeman, met 40 tons vrachtwagens? Waarom geen stadsdistributie? Kleine vrachtauto’s? Elektrische voertuigen? Dat moet voor De Bruijn als vertegenwoordiger van de milieuvriendelijke partij D66 toch een prioriteit zijn? “Inderdaad. Maar het is een erg lastig vraagstuk. In ons coalitieakkoord staat duidelijk dat de milieuzones niet worden uitgebreid.

Dan hebben we nog de bezuinigingen en de strakke begroting. Met subsidies iets ondernemen is er dus niet bij. Toch wil ik de discussie over de bevoorrading in de stad op gang brengen. Onze ambitie om de luchtkwaliteit te verbeteren, is hierbij ook van groot belang. Maar door de huidige achtergrondvervuiling, vanuit de Botlek maar ook elders, weten we al dat

wij onze doelstelling niet halen. Toch zal ik niet bij de pakken neerzitten. Dit voorjaar kom ik met een plan met voorstellen.”

Werk in uitvoering staat verder gepland voor de Noordwestelijke Hoofdroute (NWHR), van de Scheveningseweg naar Kijkduin. Voor de ontsluiting van het Statenkwartier van groot belang. Vooral de aanpak van de voor fietsers onoverzichtelijke en gevaarlijke kruisingen Scheveningseweg – Johan de Wittlaan, Stadhouderslaan – President Kennedylaan en de kruisingen bij de Houtrustbrug. De Haagse gemeenteraad nam eerder afscheid van het mega-plan om de NWHR op te waarderen tot Internationale Ring. Nu zoekt de raad samen met de bewonersorganisaties rond de weg een oplossing voor de knelpunten. Binnenkort doet de gemeente een voorstel hiervoor op basis van de uitkomsten van drie Denktanks.

Maar voordat de gemeenteraad besluiten neemt, voeren we eerst overleg met de bewoners en het wijkoverleg.

(Zie ook: <http://www.statenkwartier.net>) Den Haag is geen fietsvriendelijke stad zoals Groningen. “Dat is waar, maar wij doen absoluut ons best. Er zijn inderdaad nog tal van gevaarlijke situaties. Zoals bijvoorbeeld het aanrijden vanaf de Stadhouderslaan naar het Statenkwartier. Soms houdt een fietspad ook ineens op. Daarom wil ik flink investeren in goede en veilige infrastructuur voor fietsers. We kennen al speciale ‘sterroutes’. De steroute van de Conradkade wordt doorgetrokken naar het Statenkwartier.”

De openbaar vervoerontsluiting van het Statenkwartier is ook van groot belang. Nu er bovendien in Scheveningen flink wordt bijgebouwd gaat hier, met de bestaande tramlijnen 11 en 17 en buslijnen 22 en 24, extra aandacht naar uit. Sinds kort ook met de bereikbaarheid van het voormalige Norfolkterrein met het nieuwe Zuiderstrandtheater. “Wij zijn hierover druk in overleg, met alle betrok-

Tom de Bruijn. Foto: Roos van Trommelen

ken partijen. We moeten alle opties en gezichtspunten bekijken en meenemen. Reizigers, aantallen, frequenties, kosten, infrastructuurmogelijkheden, enzovoort. Er zijn diverse tracéopties. Zo wil ROVER lijn 17 doortrekken naar het pompstation en dan de Westduinweg op. Ook is er het idee voor een alternatieve lijn 11 over de Kranenburgweg. Over al deze zaken loopt ook een apart onderzoek. Het rapport daarvan komt nog voor de zomer uit. Dat zal voorkeurstracés bevatten. Maar voordat de gemeenteraad besluiten neemt, voeren we eerst overleg met de bewoners en het wijkoverleg.”

Tot slot komt nog de afvalophaal en de meeuwenoverlast aan de orde. “In Mariahoeve, waar ik woon, hebben wij ondergrondse afvalcontainers. Ideale oplossing, ook geen meeuwenoverlast meer. Voor zover mij bekend komen die in 2018 ook in het Statenkwartier.”

A1 MAATWERK AANNEMERSBEDRIJF

keurmerk
kwaliteits
vakman

Kozijnen
Badkamers
Schilderen

Voegen
Timmerwerk
Elektra

Loodgieterswerk
Tegelen
Plafonds en muren

Tot 1 juli 6% btw op arbeidskosten bij uw verbouwing. Hierna is dit weer 21% btw.

Winterkorting op uw schilderwerk
Ondanks dat wij alleen Sikkens producten gebruiken (het beste wat er is) geven wij u tot 1 april 10% korting op uw binnen-schilderwerk. Dus dubbel korting 15% btw van de overheid en 10% extra van A1 Maatwerk.

Ten Hovestraat 75
2582 RK Den Haag
T: 06 511 246 49
www.a1maatwerk.nl
a1maatwerk@planet.nl

Eugenie Baken
Fit & Balans
Yoga Praktijk

Yoga en Mc Kane Pilates

Valkenboskwartier, Statenkwartier, Vogelwijk

www.fitenbalans.nl

M: info@fitenbalans.nl T: 06 24144873

La Cantina

is op zoek naar leuke en representatieve medewerkers voor bar, keuken, bediening en runners. Leeftijd vanaf 18 jaar. Fulltime en partime.

Stuur je CV naar info@lacantina.nl

KOERIERTJES

VAN HIER NAAR DAAR

Begeleiden van verhuizingen, personal organizing, ordenen van administraties en het verkoopklaar maken van uw huis voor een succesvolle verkoop. **Annelene Graswinckel (06-46615100)** en **Fabienne Kasteel (06-24095386)** www.vanhiernaardaar.nl

VAN ALKEMADELAAN 844, THE HAGUE

4-room apartment - semi furnished + storage, nice location opposite dunes, free parking. € 1.250,- p.m.

Please contact Ed 06 141 93 171

Sensatie in het Statenkwartier – een geval van mishandeling (1907)

Tekst: Karel Wagemans

Dit jaar besteedt de Statenkoerier aandacht aan enkele sensationele gebeurtenissen uit het wijkverleden. We schrijven 11 september 1907. Tegen zeven uur 's avonds belt de harpist Otto Müller (1866-1939) aan bij de Frederik Hendriklaan no. 4. Müller is verbonden aan het Berliner Philharmoniker, dat die zomer optreedt in het Kurhaus. Daar heeft hem eerder die dag het verzoek bereikt om de zuster van de heer des huizes les te gaan geven in het bespelen van de harp.

De huisknecht gaat Müller voor naar de studeerkamer, waar bewoner jonkheer Jan Frederik van Benthem van den Bergh (1871-1950) hem opwacht met twee andere heren: de koopman Jacobus van der Chijs, een vriend van de jonkheer, en de politieagent Petrus de Haan, schoonzoon van de knecht. De knecht en de politieagent blokkeren de mogelijke vluchtwegen en Van Benthem richt een pistool op het hoofd van de verblufte harpist met de woorden: "Jij bent de grootste schurk, die op de hele wereld bestaat!" In een tirade, doorspekt met beledigingen en onbeschoftheiden, verwijt hij Müller dat deze in de Scheveningse duinen de kunstschilderes Sophie Hirschmann (1871-1937) onder hypnose heeft gebracht, opdat zij hem overal als een hondje zou volgen. In die willoze toestand heeft hij haar vervolgens herhaaldelijk zwaar mishandeld. Als de harpist tegen die aantijging protesteert, krijgt hij een paar harde klappen in het gezicht.

Om acht uur arriveert de broer van de schilderes met een tweetal op schrift gestelde verklaringen, waarin Müller zijn misdragingen jegens juffrouw Hirschmann erkent en haar toestemming geeft om zoveel als zij wil in zijn gezelschap te verkeren. Als de harpist weigert die te ondertekenen, nemen zijn belagers telefonisch contact op met zijn vrouw met

de vraag om langs te komen. Om 10 uur verschijnt niet zij, maar wel twee agenten. Müller doet met een blauw oog en een gewonde voet aangifte van vrijheidsberoving, mishandeling en bedreiging. Er volgen publicaties over de zaak in het Haagse dagblad *Het Vaderland* en *De Avondpost*. Müller: "Geen stap kan ik doen, of dat mens is vlak achter me. Op straat, in de tram, overal. Waar ik speel is zij. Tot in Berlijn, St. Petersburg en Hamburg toe!" Een duidelijk geval van *stalking*, hoewel die term indertijd nog onbekend was.

De hele affaire komt in juni 1909 voor de rechter. De aanklacht tegen Van Benthem is mishandeling en smaad. Sophie Hirschmann verklaart ter zitting, dat Müller haar in de Scheveningse duinen in 1888, zij was toen zestien, tegen haar wil onder hypnose heeft gebracht. Sindsdien wordt zij bezeten door een niet te onderdrukken drang de harpist overal te volgen. Een innerlijke stem draagt haar dat keer op keer op. Hij heeft haar in de duinen meermalen afgeranseld of stokslagen toegediend. Müller geeft toe wel eens een mep te hebben uitgedeeld om van haar af te komen.

De uitspraak volgt in september 1909. De jonkheer wordt veroordeeld tot een boete van 50 gulden of 10 dagen hechtenis. *Het Nieuws*

van den dag voor Nederlandsch-Indië wijdt in die dagen een treffend slotwoord aan de kwestie: "Juffrouw Hirschmann, die zich gedurende 20 jaar door de harpist Müller laat *prügeln* [afrossen], is al even onsympathiek als de Duitse muzikant, die voor deze *prügel*-partijen steeds de duinbosjes uitzocht... Van de drie zenuwlijders, die in deze zaak een rol speelden, is de heer Benthem van den Bergh, die de partij van mejuffrouw Hirschmann opnam, nog wel de meest beklagenswaardige en de minst onsympathieke."

Hoe het afliep met Sophie Hirschmann? Dat én meer valt te lezen in de complete versie van dit artikel op de website www.statenkwartier.net.

In gesprek met

Benno Tempel

Tekst Abe van der Werff Foto's Gemeentemuseum Den Haag

Het Gemeentemuseum in het Statenkwartier. Het mooiste museumgebouw van Nederland met wereldberoemde schilderijen. Jaarlijks trekken evenementen grote stromen publiek aan. Dat stelt bijzondere eisen aan gebouw en omgeving. Een gesprek met directeur Benno Tempel.

Tuinzaal, foto's: Gemeentemuseum Den Haag

Tuinzaal

Het Statenkwartier bestaat 100 jaar en daarom was er onlangs in de Tuinzaal van het Gemeentemuseum een grote ontvangst voor wijkbewoners (zie pagina 5). Die Tuinzaal is nieuw, wie was eigenlijk op dat idee gekomen? Dat was een verre voorganger van Benno Tempel, Louis Wijsenbeek in de jaren zeventig. “Als we nou eens die open ruimte van een overkoepelend dak zouden voorzien...” Dat idee dook van tijd tot tijd weer op. De dingen hebben hun tijd nodig, relateert Benno Tempel nu. “Misschien vond Monumentenzorg het wel niet zo’n goed plan. De voortschrijdende tijd gaf ons echter nieuwe inzichten in het omgaan met belangrijke gebouwen. Den Haag had het grote voordeel van ervaring, opgedaan met de overkoepelde binnenplaats van het Amsterdamse Scheepvaartmuseum en het

“Als we nou eens die open ruimte van een overkoepelend dak zouden voorzien....”

Rijks Museum.” De aula was al lang veel te klein. Tempel blies het Haagse plan nieuw leven in en ging daadkrachtig van start. Samen met architect Job Roos en ontwerper bouwtechnologie Mick Eekhout, beiden hoogleraar aan de TU Delft, werd een enthousiast team gevormd. Het uitgangspunt kwam van architect Berlage zelf: een gebouw moet uitnodigen tot samenwerken en samenleven. Benno Tempel voegde er aan toe dat de nieuwe Tuinzaal de monumentaliteit van Berlages schepping niet mag aantasten. Er kwamen nog drie eisen bij: De zaal mag geen wateroverlast veroor-

zaken aan het oude gebouw; de akoestiek moet prettig zijn en de temperatuur goed. Dat lijkt allemaal niet erg ingewikkeld. Maar dat was het wel.

Neem nu eens het licht dat in het museum binnen valt. De directeur spreekt van ‘daglichtmuseum’ en juist daarin heeft Berlage zoveel kwaliteit geïnvesteerd. Glas heeft altijd een beetje kleur, zeker gelaagd glas dat al gauw iets groenig kan worden. Hoe krijg je in de Tuinzaal een met het museum vergelijkbare lichtbehandeling en hoe voorkom je dat het licht in het museum last krijgt van de Tuinzaal? Temperatuur en luchtvochtigheid in het museum zijn precies afgestemd op behoud van kostbare schilderijen. De overgang naar de Tuinzaal mag hier geen nadelige invloed op hebben – hoe bereik je dat, want bezoekers lopen toch van het ene naar het andere deel van

het gebouw? Dat soort netelige vragen. De zaal zal in heel verschillende omstandigheden gebruikt worden. Op welke vloer sta je dan stevig zonder kans op uitglijden? Om die vraag zelf te beantwoorden trok de directeur zijn schoenen uit en ging op sokken de proefvloer uitgebreid testen. Met elk materiaal dat in de Tuinzaal zou worden toegepast werden trouwens langdurige proeven genomen. De ontwerpers waren niet gauw tevreden. Toch bleven ze altijd geestdriftig, steeds op zoek naar betere oplossingen. Hun opgave bleek dan ook verre van eenvoudig. Zou Berlage niet een beetje over hun schouders meekijken? Uiteindelijk toverden zij een grote lege ruimte om in een multifunctionele zaal met uitdagende mogelijkheden tot intieme belevenis. Zeker, de architectuur van Berlage met zijn twee kleurige buitenwanden – nu binnenwanden – en fraaie geledingen zou daarbij meehelpen. Topontwerper Richard Hutten voltooide het project met zijn werk voor het interieur. De Tuinzaal kreeg meteen de Haagse Monumentenprijs.

In september 2014 werd de eigentijdse publieksruimte van 700 m aan het 80 jaar oude museum toegevoegd. Die nieuwe ruimte en de oude museumarchitectuur verdragen elkaar als in een familie met warme banden.

Benno Tempel. Tekening: Abe van der Werff

We raken over het Gemeentemuseum als openbare kunstinstelling verder in gesprek. Komen er in het stadscentrum steeds

“Ik moest wel naar Den Haag reizen want ik wilde opnieuw de sfeer van het Gemeentemuseum proeven. Blij dat ik weer terug was!”

meer bezoekers – Den Haag doet het goed – maar liefst 30% van dat publiek wil óók een bezoek aan het Gemeentemuseum brengen. Hat gaat hier anders dan bijvoorbeeld in Amsterdam. Daar werk je eigenlijk een lijstje af met de bekende musea en andere publiekstrekkingen in het centrum. Hier kom je terug omdat je verliefd op het museum bent geraakt, met zijn fijne licht en inspirerende collectie. Dat wil je gewoon terug zien. Een buitenlander bracht dit laatst nog eens onder woorden: “Ik moest wel naar Den Haag reizen want ik wilde opnieuw de sfeer van het Gemeentemuseum proeven. Blij dat ik weer terug was!”

Is het dan niet merkwaardig dat dit bijzondere museum geen effect heeft gehad op de directe omgeving aan de Statenlaan? Geen kroeg, geen galerie, geen enkele reactie op de aanwezigheid van het museum. Er zit een chic restaurant aan de overkant en de koffietent op de hoek bij het Statenplein

doet goede zaken. Maar komen daar ook museumbezoekers? “Musea zijn aanjagers” zegt de directeur. “Zo is een band ontstaan met enkele strandtenten voor drankjes en eten bij evenementen. Wij zoeken de middenstand graag op want we hebben ze in het moderne museum hard nodig. En de koffietent hangt grote affiches van het Fotomuseum op.” In deze geest van gedeelde belangen gaat het museum ook met zijn publiek om. Een publiek dat door museumbezoek meer inzicht in kunst en cultuur opbouwt. Men leert zelf kwaliteiten ontdekken want het museum smeert niemand iets aan. Bij binnenkomst krijg je als het ware meteen de uitnodiging eens kritisch rond te kijken. “Dat werkt dus zo”, vertelt Benno Tempel tenslotte en

“Toen ik pas museumdirecteur was ergerde ik me aan sommige kritische briefjes van bezoekers”

geeft een voorbeeld. “Toen ik pas museumdirecteur was ergerde ik me aan sommige kritische briefjes van bezoekers. Hoe kan dat nou bij die mooie expositie, dacht ik dan. Tot ik inzag dat wij zelf die bezoeker kritisch wilden stemmen. Wij vinden dat voor de beleving van kunst nodig. De maatschappij stimuleert een kritische houding onvoldoende, hoewel kritiek van belang is voor democratie. Nu vind ik die briefjes echt interessant!”

Gemeente Den Haag

Uw gevel gratis graffitivrij

*Snel gemeld?
Snel hersteld!*

Ongewenste graffiti ontsiert uw huis en de straat ziet er rommelig uit.
De gemeente laat het gratis verwijderen.
U hoeft het alleen maar te melden.
Hoe eerder u het meldt, hoe kleiner de kans dat er meer graffiti bij komt!

Meld Graffiti

Kijk op de website voor de voorwaarden of neem contact op met Meldpunt Graffiti: meldpuntgraffiti@denhaag.nl of 14 070.

Buitengewoon schoon!

Samen maken we van onze stad een aangename, veilige en schone plek om in te wonen, werken en leven.

www.denhaag.nl/graffiti

Den Haag
maakt het **schoon** mooio
op orde

Margot Koesen

Ineke van Mechelen

Verkoop

Koop

Taxaties

Huur

Verhuur

Vastgoedmanagement

ESTATA
MAKELAARS O.G.

Badhuisweg 234
2597 JS Den Haag
t 070 350 70 50
f 070 354 19 43
email info@estata.nl
www.estata.nl

. . . . for the personal touch

Villa Valentijn Den Haag
kinderdagverblijf

Kinderdagverblijf Villa Valentijn Den Haag (1^e kinderdagverblijf in het Statenkwartier) vanaf 1997 uw vertrouwde adres voor kinderopvang kunt u vinden aan de Frankenslag 145 in Den Haag. Ons landelijk registratienummer is 154505420.

Uitgebreide informatie kunt u vinden op onze website, t.w. www.villavalentijn.nl en emailadres info@villavalentijn.nl (zie ook Query code).

Telefonisch zijn wij te bereiken op 0854-890090.

Opvangvormen zijn o.a.: 40-, 48-, 52 weken p/j en flexibel.

Kinderdagverblijf Villa Valentijn Den Haag staat voor knusheid, gezelligheid en geborgenheid. Wij werken horizontaal. We hebben vier groepen in de volgende leeftijd: 3 mnd. - 1 jaar (Roze groep), 1 - 2 jaar (Gele groep), 2 - 3 jaar (Turquoise groep), 3 - 4 jaar (Rode groep). Waardoor we de kinderen op maat tijdens de verschillende ontwikkelingsstadia kunnen begeleiden en de overgang naar de basisschool optimaal is.

Bij Villa Valentijn Den Haag staat de ontwikkeling van het kind centraal.

**Heeft u zorg thuis,
dagbehandeling
of revalidatie
nodig?**

www.hwwzorg.nl
(070) 379 50 00

**Schildersbedrijf
F.W. Heijstek & Zn.**

Kranenburgweg 17b
2581 XX Den Haag

Tel. 070 -354 90 08
Mobiel: 06 - 51701393

**NALATENSCHAPPEN
ONROEREND GOED
PERSONEN- EN FAMILIERECHT
ONDERNEMINGSRECHT**

STATENLAAN 24
2582 GM DEN HAAG
T 070 306 04 57

LAAN VAN WATERINGSE VELD 905
2548 BR DEN HAAG

INFO@NOTARIAATDEGIER.NL
WWW.NOTARIAATDEGIER.NL

**VANAF 2 APRIL
APPELTHEATER
DEN HAAG**

MARATHONVOORSTELLING INCLUSIEF DINER

Eerste regie van de nieuwe artistiek leider Arie de Mol
Het verhaal van Jezus van Nazareth
Een zoektocht naar de mens achter de mythe

Bij inlevering van deze advertentie in de Theaterwinkel van het Appeltheater ontvangt u een gratis programmaboek (t.w.v. € 5,-).

WWW.TONEELGROEPDEAPPEL.NL OF 070 3502200

In gesprek met David Geysen van Toneelgroep De Appel

Jezus woont in het Statenkwartier

Bijzonder om in het Kicking Horse Café te zitten met Jezus. Dat overkwam mij begin februari, toen ik een gesprek had met Statenkwartierder David Geysen, die in het nieuwe stuk *Zie de mens* van Toneelgroep De Appel, Jezus speelt.

Tekst Jacintha van Beveren

David komt oorspronkelijk uit Antwerpen, deed zijn toneelopleiding in Maastricht en bleef na een stage bij De Appel hangen. Zijn eerste voorstelling was *Salomé* van Oscar Wilde. Daarna was hij in veel producties aan de Duinstraat te zien, zoals *Odysseus*, *Tuin van Holland*, *Herakles*, *Casanova* en *Metamorfosen*.

David werkt nu 16 jaar bij De Appel als acteur en de laatste 10 jaar ook als regisseur van onder andere *Don Quichote*, *Het woud*, *Bacchanten* en *Prometheus (Herakles)*. Naast zijn werk bij De Appel heeft hij bij diverse andere toneelgezelschappen geacteerd en geregisseerd, waaronder Jeugdtheaterschool Rabarber. Voor hen schrijft hij ook ieder jaar de kerstproductie. Hij is de auteur en regisseur van de kindervoorstelling *De drijvende stad* in het decor van *Casanova*. Verder zet hij zijn expertise in voor jonge theatermakers in Den Haag. Ik zit met een veelzijdig man aan tafel onder het genot van een cappuccino.

Over het Statenkwartier zegt hij: "Dicht bij de zee, het gemeentemuseum en het GEM, waar het heerlijk toeven is op het terras met een goed boek, aangeschaft bij Paagman. Ik moet eerlijk bekennen dat ik vrijwel nooit in het centrum van Den Haag kom. Alles is hier."

"Ik moet eerlijk bekennen dat ik vrijwel nooit in het centrum van Den Haag kom. Alles is hier."

De Appel is populair. Als ik op de website op de speeldata van *Metamorfosen* klik, zie ik op alle data *uitverkocht* staan. David nuanceert dit een beetje: "In het begin van het seizoen was het minder druk en nu kunnen we de stoelen niet aangesleept krijgen. Ondertussen repeteren we voor *Zie de mens*, een nieuw marathonstuk over het leven en de vervolging van de volgelingen van Jezus. De eerste regie bij De Appel van de nieuwe artistiek leider Arie de Mol, geschreven door Erik-

Ward Geerlings." David was verrast toen hij hoorde dat hij de rol van Jezus ging spelen. Hij kreeg direct de beelden van *Jesus Christ, Superstar* op zijn netvlies. Hij noemt dat best lastig. Iedereen heeft al zo'n beeld van Jezus en om daar dan een eigen vorm aan te geven. Het gaat hem meer om de filosofie van Jezus: "Je kunt de Romeinen met wapens bestrijden, maar waarom zou je ze niet omhelzen?" De vraag is: waarom lopen mensen achter een ideologie aan? Hoe ontwikkelt zo'n ideologie zich? Kan het actueler?

Natuurlijk willen wij het stuk zien, omdat er een wijkgenoot in speelt, maar David heeft vast nog wel andere redenen waarom we moeten komen kijken? Hij noemt het een mooi en bijzonder stuk met het prachtige taalgebruik van Erik-Ward Geerlings. Hij vult aan: "Het leuke van een marathon is de sfeer, dat je urenlang met 300 mensen

"Je kijkt naar het geploeter van de volgelingen van Jezus, die ik natuurlijk heel mooi ga spelen."

vertoeft als toeschouwer en met hen samen eet tijdens de twee pauzes. Je kijkt naar het geploeter van de volgelingen van Jezus, die ik natuurlijk heel mooi ga spelen."

Misschien dat u Jezus tegenkomt op de Fred, maar u komt hem zeker tegen als u de komende maanden naar de voorstelling in het Appeltheater gaat.

Zie de mens

2 april t/m 30 mei 2015

Appeltheater, Den Haag

Repetitiefoto van David Geysen als Jezus. Foto: Alain Pringels

In gesprek met Tom Egyedi, voorzitter Buurtenergie Statenkwartier (BES).

Weet u wat u kunt besparen met duurzaam energiegebruik?

Tom Egyedi is een bevlogen man. Hij zet zich met hart en ziel in voor een betere, houdbare wereld en met name voor duurzaam energiegebruik. Hij is voorzitter van de vereniging Buurtenergie Statenkwartier (BES). Maar Tom is niet alleen een idealist, hij is ook een praktisch mens: "Veel mensen weten niet wat ze kunnen besparen met duurzaam energiegebruik. Goed voor ons milieu, maar ook voor uw eigen portemonnee."

Tekst Jan Bron Dik

En dat kan flink oplopen in uw voordeel. Als u lid wordt van de BES helpen wij u gratis! Het lidmaatschap is slechts 20 euro per jaar. We komen bij u thuis om uw woning te bekijken en u van gratis advies over alle mogelijke vormen van energiebesparing te voorzien. En als u lid bent van de BES hopen wij u binnenkort ook gratis te kunnen helpen met het verkrijgen van een definitief energielabel. Nou, mooier kunnen we het toch niet maken!"

De meeste bewoners van ons Statenkwartier zitten in de laagste klassen, G en F. Dat hoeft beslist niet overeen te komen met uw werkelijke situatie

Iedereen kreeg onlangs van het ministerie van Binnenlandse Zaken een aanvraag voor een Energielabel voor zijn/haar eigen huis. Tom: "wat u nu hebt gekregen is een voorlopig label. Waarschijnlijk bent u daar van geschrokken. De meeste bewoners van ons Statenkwartier zitten in de laagste klassen, G en F. Dat hoeft beslist niet overeen te komen met uw werkelijke situatie. Maar het Statenkwartier is een oude wijk en de inschatting voor het energielabel doet de overheid op basis van het bouwjaar van de woning." "Een energiezuinig huis heeft goede isolatie, dubbel glas, energiezuinige verwarming en zonnepanelen. Het energielabel is een document waarin deze kenmerken zijn beschreven. Verkopers en verhuurders zijn verplicht om aan kopers en huurders een energielabel te geven".

Tom Egyedi (1965) is in het dagelijks leven adviseur bij Publieke Versnellers. Een organisatie die overheden en bedrijfsleven adviseert over complexe transitie in onze samenleving, ondermeer op energiegebied. Dus valt goed te begrijpen dat Tom zich zo betrokken inzet voor de energietransitie in eigen wijk. BES wil, samen met de wijkbewoners, het Statenkwartier voorbereiden op het jaar 2040. De gemeente Den Haag wil dan CO2 neutraal zijn. Daarom stimuleert en faciliteert BES duurzaamheidsinitiatieven voor wijkbewoners, met als motto: *Pan(d)klare oplossingen voor comfortabel en duurzaam wonen*. BES bestaat sinds 2011 en heeft inmiddels vele tientallen bewoners geadviseerd over o.a. dubbel glas, vloer-, dak- en gevelisolatie, groene daken, zonnepanelen en warmtepompen.

BES is inmiddels ver gevorderd met een nieuw project: "Zon op het Museon", het plaatsen van zonnepanelen op het Museon. Voor

Tom Egyedi

inwoners van het Statenkwartier die niet zelf zonnepanelen op hun dak kunnen of willen leggen. Dit zijn vooral bewoners van appartementen. Een aantal geïnteresseerde bewoners meldde zich al, maar BES zoekt er nog meer. Er wordt een informatie- en inschrijfbijeenkomst gehouden in het Museon. Meer informatie over de precieze datum en tijd kunt u binnenkort vinden op www.statenkwartier.net/dewijk/buurtenergie. U kunt ook een mail aan BES sturen met verzoek om informatie naar buurtenergiestatenkwartier@gmail.com.

Voor wijkbewoners die zonnepanelen op hun eigen dak willen plaatsen starten we binnenkort nog een gezamenlijke inkoopactie. Mede naar aanleiding van het succes van de actie van vorig jaar door bewoners in de Viviënstraat. Voor meer informatie kunt u ook daarvoor contact opnemen met BES.

**HAZELHOFF
ZORGVILLA'S**

Stijlvolle Zorgvilla's in
Wassenaar & Den Haag
070-511 1120
info@hazelhoff.nl
www.hazelhoff.nl

NIEUW! Statenkwartier vanaf 2.100,- per maand, all-in/service. De prijzen zijn inclusief het eten en drinken, wassen en strijken, gas licht en water. Extra zorg wordt via het PGB vergoed. Wij zorgen er voor dat wij de bewoners de aandacht en zorg geven die wij graag ook later zouden willen krijgen. Stichting Hazelhoff biedt kleinschalige particuliere zorgvilla's, met maximaal zes bewoners, voor ouderen die hulpbehoevend zijn. Ouderenzorg is maatwerk, wij bieden dit tegen een verrassende lage prijs. Vriendelijk personeel is 24 uur per dag 7 dagen in de week aanwezig om de bewoners te ondersteunen. Elk appartement heeft een luxe badkamer en is van alle gemakken voorzien. Voor meer informatie bekijk website, stuur een e-mail of neem telefonisch contact met ons op.

**Lezersactie bij
James Brown**
€7,50 korting op
eersterangskarten
o.v.v. Statenkwartier

@TheaterDenHaag
aanhetspuiplein

070 88 00 333
www.ldt.nl

**deFilharmonie
& Collegium Vocale Gent**
Philippe Herreweghe's Schubert

zaterdag 28 februari, 20.15 uur

Dr Anton Philipszaal

James Brown Tour
Get on the good foot

donderdag 5 maart, 20.15 uur

Lucent Danstheater

Staatsopera van Tatarstan
Carmen

woensdag 11 maart, 20.00 uur

Lucent Danstheater

Cultuur aan het
SPIJPLEIN

Lucent Danstheater
Dr Anton Philipszaal
Nieuwe Kerk

Opening Baby-Chat-Café Scheveningen

Ouders met jonge kinderen kunnen vanaf vrijdag 13 februari wekelijks terecht bij het Baby-Chat-Café in het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) aan de Scheveningseweg 56a. Vrijwilligers ontvangen de ouders en kinderen en zorgen voor koffie, thee en genoeg speelgoed.

Het Baby-Chat-Café biedt ouders een gezellige plek om ervaringen rondom hun opgroeiende kind(eren) te delen. De jeugdverpleegkundige en lactatiekundige zijn aanwezig voor eventuele vragen over borstvoeding en/of de ontwikkeling van uw

kind. De kleinsten kunnen zich vermaken met het speelgoed in de Speel-o-theek. Iedere vrijdagochtend kunt u tussen 9 en 12 uur binnen lopen voor het Baby-Chat-Café. U en uw kind zijn van harte welkom!

Verhuizing Couvéehuis

Het Couvéehuis aan de Prins Mauritslaan 49 gaat op 15 april verhuizen naar Frankenslag 139.

Dit prachtige hoekpand heeft een groot voordeel ten opzichte van de oude locatie. Op de begane grond zijn twee grote ruimtes waarvan één zal worden gebruikt als ontmoetingsruimte. Buurtbewoners kunnen daar een krantje lezen, een kopje koffie drinken of op de laptop werken, om maar wat te noemen.

Alle activiteiten liggen één week stil maar op maandag 20 april gaan ze weer beginnen. De officiële opening vindt na de zomervakantie plaats. De bovenverdieping zal gebruikt gaan worden als kantoorruimte voor onder andere de directie en het team ouderwerk van Welzijn Scheveningen.

Service nummers

Stadsdeelkantoor Scheveningen

Scheveningseweg 303
www.denhaag.nl/contact
Tel: 14070

Wijkagenten

sylvia.westmaas@haaglanden.politie.nl
henry.stegehuis@haaglanden.politie.nl

Welzijn Scheveningen

Algemeen Maatschappelijk Werk
en ouderadviseurs
Tel: 070 - 416 20 20
Website: www.welzijnscheveningen.nl

Dienstenwinkel

Tel: 070 - 360 14 65

Algemene burenhulp (gratis)

Tel: 070 - 262 99 99

Wijk- en Dienstencentrum Couvéehuis

Prins Mauritslaan 49
Tel: 070 - 3500694
www.welzijnscheveningen/statenkwartier/couveehuis.nl

Wijkbus Groot Scheveningen

Tel: 070 - 3385495 / 070 - 3385496

Spoedeisende huisartsenhulp SMASH

Maandag t/m donderdag 17.00 uur - 08.00 uur
Weekende: vrijdag 17.00 uur tot maandag 08.00 uur. Tel: 070 - 3469669

Dienstdoende apotheken

Tel: 070 - 3451000

Tandartsendienst

Spoedgevallen nacht - weekend
Tel: 070 - 3110305

Dierenartsen weekenddienst

Spoedgevallen nacht - weekend
Tel: 070 - 3110307

Mini & Maxi NU!

Vanaf
april 2015
exclusieve serie
zondagen in de
Koninklijke
Schouwburg

KONINKLIJKE
SCHOUWBURG
Den Haag

www.ks.nl

Kijk voor alle speeldata en kaarten op www.ks.nl

WWW.CATSHUVELAPARTMENTS.NL

LUXURIOUS APARTMENTS FOR RENT IN THE STUNNING CATS'HEUVEL BUILDING

LIVING WITH EVERY AMENITY & SERVICE CLOSE AT HAND IN THE STATENKWARTIER OF THE HAGUE

Stunning three and four room apartments are available for rental in the opulent Cats'Heuvel building, located in the majestic Statenkwartier; one of the safest and most sought-after areas of the royal city of The Hague. The apartments - all with tasteful parquet and curtains, and available either furnished or unfurnished - are surrounded by beautiful parks, museums, galleries and some of the

finest shops in the city. The architectural finish is of the highest standard. Living in Cats'Heuvel means living in luxury and with service close at hand. You are welcomed into the Residence of Cats'Heuvel with the red carpet treatment, marble flooring and leaded glass windows. The Service Manager is at your disposal five days a week that gives the feeling of extra security and service when needed.

Beeuwkes Makelaardij & Consultancy
T 070 314 30 00
www.beeuwkes.nl
claire@beeuwkes.nl

COME AND ADMIRE CATS'HEUVEL
IN PERSON, OR CONTACT THE PROPERTY
BROKERS FOR INFORMATION

Nelisse Residential Desk
T 070 350 14 00
www.nelisse.nl
vrolijk@nelisse.nl